

verovali! Bog pomagaj, da so nekateri tako zaslepljeni! Naj vendar pogledajo ti ljudje v druge kraje, kjer so nemške šole n. pr. v Laško, Sevnico, Velenje itd. Te šole so od začetka prav lepo napredovalce, a ljudje so se spomnitovali, sedaj so skrajno prazne, da, v enem kraju so morali letos že en razred opustiti, ker je zmanjkal neunih otrok! Nekateri starši pravijo, da jih je sram, vzeti otroke nazaj iz nemške šole, ker so jih enkrat že dali tja. Tem rečemo to-le: V obraz pljunitve onemu, ki bi vas zasmehoval! Človek pač išče, kje bi bilo bolje, a če pride potem na slabše, bo pač skušal, priti zopet nazaj na prejšnje. Otrok ne prasujoče, kam hočejo iti! Umetno je, da se leni otroci počutijo v nemški šoli dobro, kajti tam se potrati največ časa za stvari, ki jih imajo otroci radi, a jim niso v posebno korist, kakor za izlete, igre, petje itd., drugo učenje je pa postranska stvar! Otrok mora storiti to, kar hočeta oče in mati! Priponimo še, da ne bo znal pravilno slovensko pisati noben otrok nemške šole, ker ne zna pravilno slovensko noben učitelj, oziroma učiteljica nemške šole! Torej poučite ljudi, in šulferajn bo kmalu zaprl tudi ponemčevalnico v Hrastniku!

Iz Bizejskega. V naši veliki občini imamo tri šole, izmed katerih je na šoli v Orešju popolniti učiteljsko-voditeljsko mesto. To mesto je sedaj že drugikrat razpisano in morebiti se vendar sedaj kateri od gospodov učiteljev usmili zelo črnega oreškega okoliša — morebiti kak kranjski »Slomškar«. Bolj prebrisani ljudje pravijo namreč, da je Orešje »bogu za hrbotom« in kak »Slomškar« bi mogoče vendar Orešljane milosti božji priporočil. Pa dosti je šale, govorimo o žalostni resnici. Ako bi bil kateri izmed gospodov učiteljev toliko pogumen, da bi prosil za to mesto, mu odkritosrčno povemo, da je Orešje 26 km od železniške postaje oddaljeno. V kraju se nič ne dobi, pač pa si mora 6 km daleč živež primaši pustiti; stanovanje je slablo, vrti nič, voda daleč od šole in ljubljevo pa zejo ubogo; zato je tudi učiteljstvu takoj naklonjeno, da je že vse tamošnje učitelje (štiri v 25 letih) spravilo pred sodnijo na zatožno klop in enega celo ob kruhu — pa kakov sem šele te dni izvedel, popolnoma krivico. Sedanji učitelj deloval je tukaj celih deset let in bil je po priznanju merodajnih oseb všet medvestne in delavne učne moči, kakršnih Orešje nikdar več ne dobi; pa čudom čuda, tudi njega so hoteli po desetletnem trudnopolnem delu — ugonobiti. Sami smo Bizejani (pa škoda, da smo z Orešjem v dotiki) in spoštujemo učiteljski stan, zato pa tudi z lahkem ne svetujemo, da bi zaseš kateri g. učitevjev v to nevarno klerikalno gnezdo. Če pa ima vendar kateri od gospodov toliko poguma, mu pa enkrat za vselej svetujemo: Varuj se ljudi. — Stanovski prijatelji.

Radinci pri Radgoni. Dne 8. t. m. se je vrnila v Radinice velika jesenska veselica, uprizorjena v korist ubogim šolarjem šol radgonskega in ljutomerskega okraja. Misel za to prireditev je izprizil lastnik petanske slatine, g. Josip Vogler, kateri je s svojim bratom celo stvar tudi izborno izpeljal. Za slavnostni prostor je prepustil svoj zelo obširni, ob cesti nasproti železniške postaje ležeči travnik. Na tem je bilo videti že parni prej veselo vrvenje, na dan veselice pa od ranega jutra pravcati človeški čebeljnac. Veselica se je vrnila pri najlepšem vremenu. Opazili smo obilo odličnega občinstva iz

Radgone in Ljutomera, — izostali so le najbolj nestrenji renegetje, katerim smrdi vse, kar je slovenskega, celo nedolžni slovenski plakati, ki so vabili na to slavnost, — izvezet je edino slovenski denar, — kmetiškega občinstva se je pa kar trlo! 2000 dočlenih vstopnic je zmanjkal že ob 2. popoldne! Proti večeru je bilo gočovo nad 5000 ljudi pri veselicu. Spored nadve mikavan: jahanjanje kmetiškega prebivalstva iz radgonske in ljutomerske oklice (10 lepih daril), dirkanje s kolesi za vse kolesarje, 2 različni dirki na hitrost in z zaprekami (velika darila). Dirkanje psov, vozna konkurenca, za eno in dvoupravno vožnjo z diplomami in častnimi darili, srečolov z 200 lepih dobitki itd. Sotorov je bilo blizu 20; med istimi so se posebno odlikovali paviljoni za kavo, kateremu je načelovala gospa Voglerjeva in dva paviljona za prodajo Šampanca. Vse popisati, kdo bi odveč in je skoro nemogče. Omenimo le še, da sta posebno pozornost zbuvala v menežariji 2 krasna mlada medveda in mlad prešiček z le 3 nogami. Poleg vrle veteranske godbe iz Sv. Jurja na Ščavnici, katere protektor je g. Hans Vogler, sta igrali 2 ciganski godbi, vrhu tega se pri vrtljaku, menežariji in cirkusu različne lajne in bobni, — iz vsega je pač bilo videti, da je aranžma prireditev v pravih rokah. Cesta pred veseličnim prostorom in pred remonirano Rosenbergerjevo restavracojo je bila polna elegantnih kočij in drugih vozov, avtomobilev in bicikljev. Omeniti moramo tudi, da so veselico posetili vojvoda Orleanski, grof Stürgkh z rodbino, grof Fünfkirchen, grofica Sigmund Batiany s sinovi, ki so se vsi tako laskavo izrazili o celi prireditvi. Istotako je bil navzoč okrajni glavar ljutomerski itd. Gasilno društvo iz Šratove se je udeležilo veselice korporativno. Vojvodi Orleanskiemu, ki se je za vse zelo zanimal, je razkazal g. Josip Vogler vse zanimivosti prireditev ter ga spremljal do Šotorja do Šotorja. Za mirnega, objektivnega opazovalca je bila ta prireditev dokaj podučljiva: na slovensko-nemški meji, na tisoč slovenskega ljudstva, pomešanega s posetniki nemške in madžarske narodnosti, tu nemoteno prepevanje slovenskih pesmi, tam hrvatskih, nemških in madžarskih, — veseli, brezskrbni obrazy, nič sovraštva, nič jeze, bodi ti to, bodi ti ono, samo, da se dostojno vedeš, da položi svoj obolus v korist revnini šolarjem slovenskih in nemških šol, — nehoti pride človeku na misel: Koliko nepotrebne, umetno gojenje sovraštva med narodi, saj ljudska duša ne mara tega, — zakaj ne pusti gospodnjoci narod drugim, sosednjim manjšim narodom prosto razvijanje po svoje, prosto negovanje svojih narodnih svetinj, — zakaj se ne koncentrirajo fizične in duševne moči posameznikov in korporacij v prid in povzdigo splošnega blagostanja, v poboljšanje socijalnih razmer. — Zvečer je bil veselični prostor razsvetljen z acetilenškim razsvetljavo in nebroj lampijoni. Veselica se je končala brez najmanjšega motenja; vsak posetnik je nesel seboj zavest, da je bilo nekaj lepega, da še radgonski in ljutomerski okraj še nista videla kaj takega. In vsak je nesel tudi prepričanje domov, da je g. Josip Vogler dobrotnik okraja ter da so simpatije, katere uživa Voglerjeva rodbina, opravičene in vseskozi zasluzene.

Medtem se je davkar že četrtek vzdignil s svojega stola, da bi odšel, ali Ana ga ni hotela razumeti ter ga je še dalje mnčila s svojo brezobzirnostjo. Prepričajno in skoraj da zanjubljeno je kramljala z zdravnikom, ki je bil cel čas zelo spoden in dostoven. V duši pa je že sklenil, da ne pusti lepe davkarjeve žene po nobeni ceni. Z očmi ji je povdal to, in ona mu je istotako odobilta ta odločni sklep.

»Gospod doktor, na svodenje,« reče naenkrat ter mu stegne svojo roko v slovo.

»Ali vas sinem spremljati,« jo uredno vpraša zdravnik, ne da bi le za trenotek obrnil od nje svojih oči, ki so se razkošno naslajale ob njeni krasni postavi in neskončno lepili očeh.

»Prosim, dovoljeno,« mu koketno dovoli Ana.

In vstala sta ter se poslovila od vseh prav prijazno. Davkar pa je odšel brez slovesa in sovraštvo do zdravnika in do žene je vzklopilo v razraziljenem sreču na poti proti domu.

Ta dogodek je razpršil celo družbo; in še ni bilo pol treh, pa so že ugasmile luči po Železniški hiši, in Mila je že v postelji sanjalna o svojem fantu — o brhem Rženu; ki je s svojima tovarišema prav zamišljeno korakal po trgu.

Mrzla in svetla noc je bila ta-

Koroške.

Tatvina. Včeraj so arretirali v St. Petru pri Celovcu brezposelno Ano Grazer, ki je ukradla nekemu tovarniškemu uradniku iz stanovanja 250 K. Ukradeni denar so dobili v njenem stanovanju.

Nenade. V 13 m globok vodnjak je padel dveletni otrok neke gostažnice v okolici Celovca. Ko so otroka potegnili iz vodnjaka, je bil že mrtev. — Med kosiom je zadela včeraj srčna kap v nekem celovškem hotelu tovarnarja Alojzija Blaasa iz Feldkirchha. Blaas je padel nenadoma s stola in obležal mrtev na tleh. — Včeraj je padel voz, obložen z nekim poljedelskim strojem blizu Volšperka na posestnika Ernsta Kinzelna. Kinzelna so potegnili težko ranjenega iz pod voza in ga odpeljali domov.

Ponarejene krone. V Trbižu so izsledili ponarejene krone. Neki mizarški mojster je oddal eno pri davčnem uradu. Krone je vilita iz lažje kovine, ima bolj rumenkasto barvo in zelo slab obrubni napis. Na kroni je utisnjena letnica 1899.

Primorsko.

Umrl je v Gorici urednik in lastnik dnevnika »Il Gazzettino popolare« dr. Adolf Codermas. Bohalek je že dolgo za sušico. Pokojni je bil kot žurnalista mirem človek in je svoječasno veliko delal za spravo med Lahni in Slovenci na Primorskem.

Iz zdravniške službe. Višji okrajni zdravnik dr. Quido vitez pl. Beden v Trstu je imenovan za deželna zdravstvenega nadzornika za Primorsko. Okrajni zdravnik dr. Edward Graeffe v Gorici pa je postal višji okrajni zdravnik.

Iz železniške službe. V službo državnih železnic sta vstopila kot volontteria Alojzij Duda, ki je dodeljen postaji Herpelje in B. Danek v Roču.

Za župana v Renčah je bil izvoljen pri dopolnilnih volitvah bivši podzupan Andrej Merljak. Po volitvi so nabrali volilci za Ciril - Metodovo družbo 18 K.

Umrl je v Rupi vrl rodoljub in oče znane rodbine Jakilove 81letni Josip Jakil. N. v m. p.!

Vojaški begunec. Od 7. lovskega bataljona v Kanalu je pobegnil četovodnik Loboda. Poneveril je nekaj vojaškega denarja. Bežec je proti laški meji. Ko jo je že srečno prekoračil, zasačila ga je laška obmejna straža, ki je begunca arretirala in poslala nazaj v Kanal.

Kolera. V nedeljo je odpel iz Trsta v Benetke parnik »Argentina«, ki je prišel iz Amerike. V Trstu je izkral potnik in peljal v Benetke neko blago. Na povratku se je prišel med moštvo sumljiv slučaj kolere. Parnik so odpeljali v pomorski lazaret, kjer stoji še sedaj pod stroginim zdravstvenim nadzorstvom. Zaradi nevarnosti razširjenja kolere v Bertokih je odpotovila tja zdravstveni koncipist dr. Hammerschmidt, ki bo uvedel bakteriologične preiskave pri vseh prebivalcih v Bertokih. Tržaški magistrat je izdal včeraj zoper strogi ukaz glede snage v mestu. Posebno se poudarja snažnost po ulicah javnih lokalih in skladisih za živila. Strogo je prepovedano metati odpadke jedil na ulico in otepanje ter snaženje oblike po oknih. Prodajalcii živil in mesari ne smejo obesati in razstavljal blaga pred vratmi in v odprtih oknih. V ukazu so določene zoper prestopke teh predpisov kako stroge kazni.

Po odhodu generala Atanackovića sem razgovor z njim priobčil Genčiću, ki je moje postopanje popolnoma odobril rekoč:

»General Atanacković je od danes zarotnik, tako tudi vzdružno prekinjenega razgovora še ni dal izjave, da se pridruži zaroti.«

Ko sva se drugi dan srečala, je general Atanacković izjavil to-le:

Po odhodu generala Atanackovića sem razgovor z njim priobčil Genčiću, ki je moje postopanje popolnoma odobril rekoč:

»General Atanacković je od danes zarotnik, tako tudi vzdružno prekinjenega razgovora še ni dal izjave, da se pridruži zaroti.«

Ko sva se drugi dan srečala, je general Atanacković izjavil to-le:

»Vam, da ne! Ali on se je le šalil, prijatelj!«

»Ta šala njegova je bila tako neumestna, kakor če bi ga jaz v šali vprašal, kdaj si da popraviti raztrgane škorjne.«

»To je vse kaj drugega!«

»Nič ni drugega. Ti, ali ti je všeč, Železničnika Mila. Lepotica prvega reda, kaj!?«

»Ne vprašuj me, kdaj si dam zaščiti strogane čevljke!«

»Pa meni vendar zaupaš, če si zaljubljen?«

»Ne šivaj mi gumba pri spodnjih blačah!«

Ker mu na zadnjem besede Zgoverni ni odgovoril, sta umolknila oba ter kimalu dospela do uradniške vile.

Slamnik je šel pogledat še k Griva. Prišedši v pisarno pozdravil Griva ter sede na divan.

»Soglašam, prijatelj, z vami ter se pridružujem zaroti, toda ne kot general in častnik, marveč kakor politična oseba. Občevati hočem samo s teboj in morda kasneje, ako bo potrebno, tudi s kakim drugim politikom, z oficirji pa nečem ničesar govoriti, ker sem mnenja, da zarota ni posel vojske. Jaz sem tega naziранja, da bi ne bilo potrebno, da se je pritegnilo k stvari častnikom; ker pa nimam moči, da bi to preprečil, se tudi nečem v to mesati. Delajte vi z njimi naprej, jaz za svojo osebo nečem z njimi imeti prav nobene zvezne.

In tako je tudi bilo: midva sva se stajala kakor preje, a on je ostal moč beseda, kakor je reknel, in ni stopil v nobeno zvezo z nobenim častnikom. Nadaljevala sva posvetovanja zlasti o tem, kaj bi bilo treba storiti za slučaj uspeha, ako bi se posrečilo odstraniti kralja Aleksandra. General je kakor jaz dobesedno zastopal mnenje, da morajo v revolucionarni vladiti biti zastopane vse štiri stranke. On je to svoje mnenje zastopal do konca in kakor je znano, se je tako tudi zgodilo dne 11. junija.

Sedaj obžalujem in sicer zelo obžalujem, da sem generala, tega idealnega človeka zapletel v zaroto. Sicer pa sem povsem zadovoljen, da sem storil, zakaj ako bi ne bilo 11. junija generala Atanackovića, kdo ve, kako bi se končal 11. junij in kak posledice bi imel.

General ima ogromne zasluge ne v izvedbi zarote, ker ni bil za usmrtev, marveč za posledice onega velikega dogodka. V celi svetovni zgodovini nima primera, da bi v državnem prevratu izgubil glavo vladar, njegova žena in njegov prv deglavnik, a da se vse to izvrši v par trenotkih in da takoj za tem nastopi skoro popolnoma redno stanje v državi! Zasluga generala Atanackovića in njegove avtoritete v srbški vojski je, da je vsa vojska brez manjšega nereda sprejela ta veliki dogodek.

Načelnika radikalnih strank in zarota.

Da bi imeli za slučaj, da preverat uspe, na svoji strani vse štiri stranke, je bilo potrebno, da o zaroti vsaj nekoliko informiramo načelnike posamnih strank.

Kakor sem že omenil, je bil g. Avakumović kot načelnik liberalne stranke zapleten v zaroto, treba je torej bilo, da se o zaroti še informira Nikola Pašić kot šef staroradične in Ljuba Živković kot šef madoradikalne stranke.

Nalogu, da se pogovorim s Pašićem in Živkovićem, so poverili meni.

Najprvo sem govoril s Pašićem. Srečal sem ga na Terazijah. Po nekaterih uvodnih frazah sem takoj prešel na stvar.

»Kaj mislite, g. Pašić — tako sem pričel — ali bo že vendar enkrat konec temu neznosnemu stanju? To je prava sramota, kar se sedaj godi. Naša država je sedaj v zasmeh vsemu svetu. Vi ste načelnik največje stranke v zemlji, vaša dolžnost kot politika in Srba je, da napravite o tem resen račun. Narod, čeprav najodličnejši predstavitev ste vi, mora najti pot in način, da se vendar enkrat napravi konec tem neznosnemu razmeram.«

Pašić me je pazno poslušal in na to priponil:

»Da, g. Novaković, tudi mi to uvidevamo za potrebo, da se nekaj storiti, toda samo oprezno in pametno. Tr ni prikladno mesto, da razgovarjam o tem vprašanju. Posetil vas bom v vašem vinogradu in tam

»Krasno je bilo, moj ljubi Griva. Škoda, da te je zadrževala služba. Deklat došel, pravih fantov pre malo,« mu opisuje Slamnik veseli večer. »Sodnikova Olga in Dana sta se kar naenkrat zaljubili v Zgovernico, ki pa ni, nesrečne, zapazil tega. Kandidat c. kr. notarjev se je kar vil od nesrečne ljubezni. Ce bi bil jaz njegov prijatelj, bi mu stovetal, naj skoči v prepad, ali pa se naj obesi na Anžetovi lesi. Davkar je pa zgubil svojo lepo, ali strašansko nezvesto Evo v zdravnikovem sreču. Naš Benjamin

se bomo natančno o vsem pogovorili. Samo treba je, to naglašam vnovič, oprezzo in pametno postopati.

Dva dni kasneje je Pašić s svojo rodbino odpotoval na morje. Naš kasnejši razgovor se torej ni vršil.

Par dni pozneje sem na Terazijsah srečal tudi Ljubo Živkovića, takratnega šefa samostalne stranke.

Ogovoril sem ga prav tako kakor Pašića.

Ko sem končal, mi je rekel: »Da, vse je tako, kakor praviš, samo to je križ, ker ni kandidata.«

Mene so te besede tako razjarile, da sem Živkovića takoj ostavil, ne da bi se poslovil od njega.

Ko sva Genčić in jaz videla, da sta Pašić in Živković nezaupljiva, sva se odločila, da je treba stvar nadaljevati brez ozira nanje.

Za slučaj, da se prevrat posreči, smo sklenili, da jih s silo primoramo, da pristaneta na to, kar bomo mi izvršili.

Tako je tudi bilo in mislim, da nam ona dva danes niti najmanje ne stjetita v zlo, da smo 11. junija vprabili proti njima silo... .

Gg. državni uradniki!

G g. državni uradniki!
Ker je dvorana v »Mestnem domu« v nedeljo, 17. t. m., oddana, se vrši napovedani manifестиjski shod v velikih dvoranah hotelja »Union«, točno ob 11. uri dopoldne. — Dolžnost vsakega e. kr. uradnika je, udeležiti se tega minifestacijskega shoda!

Dnevne vesti.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sklicuje celoten shod svojih zaupnikov na dan 4. oktobra v »Narodni dom«.

Danes, dne 15. septembra je sestanek.

— Klerikalna obsodba »Gospodarske zvezze«. Nedavno tega smo dokazovali, da je bila pomožna akcija proti pomanjkanju krme, ki jo je pred leti poverila vlada klerikalni »Gospodarski zvezzi« popolnoma ponosrečena, ker ni nudila pomoči tistim slojem, ki so bili podprtji v resnici potrebnih, marveč samo bogatim duhovnikom in posamnim veljakom klerikalne stranke. Naša tozadavna izvajanja, sloneča na zanesljivih informacijah, so klerikaleem tako zaprla sapo, da si »Slovenec« niti ni upal manje odgovoriti. Pretekli torek pa so imeli klerikalni poslanci sestanek, na katerem so se, kakor piše »Slovenec«, posvetovali, »kako naj prično in nadaljujejo pomožno akcijo vstavlješi.« In na tem sestanku so konstatirali, posušniamo zopet po klerikalnem glasilu »Slovenec«, to je: »Skoraj vse pomožne akcije so se zadnja leta vršile mnogo prepočasi ali celo prepozno. Zato pa tudi skoraj nobena pomožna akcija ni dosegla popolnoma svojega nameha...« »Tisti gospodarji, ki imajo se kaj pod palcem ali krediti pri posojilnicah, dobe živila in krmila po zružnih cenah; reveži pa, ki morajo tudi skrbeti za lačne družine in revno živino, navadno niso deležni državne podpore, ker tudi polovične cene ne zmorejo. In tako se dogaja dvoje: Reveži ne dobe podpore, ali pa se morajo še bolj zadolžiti; premožnejši in imovitejši pa pokupijo tudi za reveže določene pridelke, ki jih nekateri prodajajo pozneje še z dobikom.« Ker so bile vse pomožne akcije v rokah klerikaleev, to je »Gospodarske zvezze«, se odsodbe klerikalnih poslancev, nanašajoče se na pomožno akcijo, seveda tičejo klerikalne »Gospodarske zvezze« same. Vsa naša očitanka, da je »Gospodarska zvezza« pri pomožni akciji postopala pristransko, da je pomagala samo bogatim - duhovnikom in posamnim klerikalnim veljakom — in da je reveže puščala na cedilu, vse to sedaj prikrito sicer, a vendarle dovolj jasno priznavajo sami klerikalni poslanci! Jelo se je torej jasnititi tudi v ne baš brihtnih glavah klerikalnih poslancev, da je početje in delovanje »Gospodarske zvezze« za ljudstvo, zlasti pa za kmeta škodljivo, ako že ne naravnost pogubno. In če so klerikalni posanci sami že prisli do tega prepričanja, ali bodo iz tega svojega prepričanja tudi izvajali konsekvence ter nastopili z vso odločnostjo proti »Gospodarski zvezzi«. Če bi bili dosledni, bi pač morali z vso energijo nastopiti proti vsaki dejstveni podpori »Gospodarski zvezzi«, katere delovanje so spoznali in javno proglašili in ožigovali kot ljudstvu škodljivo. Tega seveda ne bodo storili in če se sedaj nekaj junčijo in postavljajo, je to samo peseck v oči nerazsodni masi.

+ Vlada v službi nemškega »Volksrata«. Nečuvana krvica se je zgodila davčnemu asistentu A. K. v Kočevju. Ker ni hotel trobiti v nemški rog, so ga začeli preganjati po nemškem časopisu ter ga na vse mo-

goče načine denuncirati. Ker pa vse to ni pomagalo, so povzročili škandal, v katerem so hoteli tega uglednega uradnika zapeljati. Prišel je namreč v neko gostilno, kjer mu pa niso hoteli dati piva ter so ga pozvali, naj odide iz lokalja. Odšel je mirno in ni reagiral na te sirovosti. Ker vse to ni pomagalo, so dobili kreaturo, ki je pred sodiščem pod prisego izpovedala, da je ta uradnik žalil vodilne kroge kočevskega meščanstva. Tožitelji so morali pa na podlagi preiskave in izpovedb prič sramotno umakniti tožbo. Predno je bila pa ta afera končana, je dobil A. K. od zgoraj miglaj, naj prosi proč, ker je postal vsled afere z županom Loyem v Kočevju nemogoč, sicer pride v disciplinarno preiskavo. Ko se je pa afera pred sodiščem za A. K. popolnoma častno končala in je to e. kr. finančno ravnateljstvo tudi prav dobro vedelo, se je ugodilo nemškemu »Volksratu« in A. K. je bil prestavljen. Vprašamo: Ali je na Kranjskem nemški »Volksrat« najvišja oblast? Ali je slovenski uradnik na Kranjskem »vogelfrei«.

+ Agitacija za občinske volitve v Kamniku je sedaj vključujoča neznašni suši v najlepšem evetju, za kar najbolje skrbita dekan — dobro znani dekan Lavrenčič in njegov pomemben kaplan Zevnik, ki ljudi z svojimi velikanskimi oblubljami še na javni cesti ne pustita v miru in to celo ne takih, o kajih dobro vesta, da so svoje glasove zasigurali že narodno-napredni stranki. Ko bi po Kamniku tako neslan nadlegovali ljudi kak naprednjak, takoj bi bil v lažnjivem »Slovencu« velikanski dopis o »Turških razmerah« in dekan bi ga pri prvi priložnosti, če ne drugje, pa v župnišču po svoji starji navadi prav pošteno nahrulil. Značilno je tudi to, da ta drzni agitator oblubuje ljudem vse mogoče in nemogoče stvari, a kdor ga pozna v dnu njegove zidarske duše, ve dobro, da bi on občinsko upravo samo za to dobil v roke, da bi mogel na občinske stroške zidati nepotrebne, ali pa zanj dobičkanosne stvari. Preje sta mu dala dva korporacijska milijona, sedaj pa, ko so ga korporacijski upravičeni poštano premikastili, mu je zadišala evoča »Mestna hranilnica«. Tudi bi rad imel povečano pokopalische, da bi lažje tam prodajal po ped zemlje za 80 K. Slabega okusa nima ta človek, samo to ti je spak, ker so se ljudje navaleči pitati človeka, ki ima samo grablje, vil pa ne. V doseglo svojih mastnih namenov je poklicah v pomoč tudi vse duhovne okrog Kamnika. Sam je po navadi hodil po Kamniku nekam majestetično, sedaj pa leta, da dobi človek vtiški, da so mu v ognju vsi zakladi. Ce bo tako letal, bomo nekoga dne slišali klic: »Tehtan se je ubil!« — Pa naj bi vse bilo, kajti poštena in dostojna agitacija bodi dovoljena vsakomur, kar pa počenja dekan Lavrenčič, to pa presega meje dostopnosti. Ce je zvedel o kaki ženski, da je dala pooblaščilo naprednjaku, potem o joj, če ima ta reva kak opravek v župnišču. Druge pa zopet kar se kaj pod palcem ali krediti pri posojilnicah, dobe živila in krmila po zružnih cenah; reveži pa, ki morajo tudi skrbeti za lačne družine in revno živino, navadno niso deležni državne podpore, ker tudi polovične cene ne zmorejo. In tako se dogaja dvoje: Reveži ne dobe podpore, ali pa se morajo še bolj zadolžiti; premožnejši in imovitejši pa pokupijo tudi za reveže določene pridelke, ki jih nekateri prodajajo pozneje še z dobikom.« Ker so bile vse pomožne akcije v rokah klerikaleev, to je »Gospodarske zvezze«, se odsodbe klerikalnih poslancev, nanašajoče se na pomožno akcijo, seveda tičejo klerikalne »Gospodarske zvezze« same. Vsa naša očitanka, da je »Gospodarska zvezza« pri pomožni akciji postopala pristransko, da je pomagala samo bogatim - duhovnikom in posamnim klerikalnim veljakom — in da je reveže puščala na cedilu, vse to sedaj prikrito sicer, a vendarle dovolj jasno priznavajo sami klerikalni poslanci! Jelo se je torej jasnititi tudi v ne baš brihtnih glavah klerikalnih poslancev, da je početje in delovanje »Gospodarske zvezze« za ljudstvo, zlasti pa za kmeta škodljivo, ako že ne naravnost pogubno. In če so klerikalni posanci sami že prisli do tega prepričanja, ali bodo iz tega svojega prepričanja tudi izvajali konsekvence ter nastopili z vso odločnostjo proti »Gospodarski zvezzi«. Če bi bili dosledni, bi pač morali z vso energijo nastopiti proti vsaki dejstveni podpori »Gospodarski zvezzi«, katere delovanje so spoznali in javno proglašili in ožigovali kot ljudstvu škodljivo. Tega seveda ne bodo storili in če se sedaj nekaj junčijo in postavljajo, je to samo peseck v oči nerazsodni masi.

+ Iz jeležniške službe. Prestavljena je iz Krajača uradnik Vincenc Škof v Ljubljano.

+ Iz ljudskošolske službe. Za provizoričnega učitelja na petrazredni ljudski šoli v Št. Vidu nad Ljubljano je imenovan g. Makso J o v a n. — Provizorični učitelj v Boštanju g. Josip Tr o b ſ je imenovan za provizoričnega učitelja na dvorazredni ljudski šoli v Bučki.

+ Cvetlični dan v Ljubljani. Bliža se nedelja, 24. septembra, ko se vrši cvetlični dan v korist dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj«. — »Dobor za cvetlični dan« je pridno na delu in je uredil skoro že vse potrebitno za to veliko in človekoljubno pridritev, nad katero je prevzel pokroviteljstvo predsednik »Radogaja«, blag. gosp. ravnatelj Ivan Hribar. — »Dobor za cvetlični dan v Ljubljani« se trdno zanaša, da bodo vse slovenske, posebno pa ljubljanske narodne dame in gospodine, brez posebnih

vabil smatrale kot svojo narodno dolžnost sodelovati ali osebno, ali pa z dopoljanjem evtic na naslov ge. A. Widrove, Šelenburgova ulica 3 pri etvilenem dnevu. Prijavite se tedaj odboru brez oodloga za sodelovanje 24. t. m.!

— II. zaupni sestanek narodno-radikalnega dijašta se vrši v Ljubljani v dneh 22. in 23. septembra v malih dvoranah »Mestnega doma«. Obrajanavale se bodo te točke: 1. Radikalizem in narodno-napredno dijatvo. 2. Radikalizem in socijalna demokracija. 3. Starejšinsko vprašanje. 4. Organizacija. K sestanku imajo dostop člani narodno-radikalnih društev, abiturienti in od pripravljalne odbora vabljeni. Vse informacije daje »Prosveta«, Ljubljana, Mestni dom.

— Na e. kr. realki v Ljubljani je razpisana suplentura za zgodovino v zvezi z zemljevidom. Prošnja se mora vložiti takoj pri ravnateljstvu e. kr. realke v Ljubljani.

— Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem je priredil v teku poletja več obrtno strokovnih tečajev, ki se bodo skupno slovesno zaključili v nedeljo 17. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma ob 10. dopoldne. Razdelila se bodo ob tej prilici obiskovalna spričevala udeležencem vseh tečajev, nakar se bodo otvorila razstava v tečaju izvršenih izdelkov.

— Ženstvo, ki hoče k pošti. Poživom na razglas od 1. maja t. l., ticoč se zaustava sprejemanja ženskih prisilcev za mesta poštnih oficijantov, oziroma aspirantov, nam javlja poštno ravnateljstvo, da bode vsled sprememb, ki so nastale med osobjem ter da se doseže predpisano razmerje med moškimi in ženskimi prisilci, v tekočem letu vendar sprejemo malo ženske prisilce, toda le v omejenem številu. Tozadne, pravilno opremljene prošnje sprejema e. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo v Trstu do 20. septembra t. l.

— Ubigel jetnik zopet vjet. Viktor Peplnjak, o katerem poročamo na drugem mestu, da je vseli iz jetniške novomeškega okrožnega sodišča, je užival le kratko prostost. V novomeški okolici ga je srečal orožnik v bližini nekega gozda; usmilil se ga je takoj in mu pomagal zopet do prisotnega mu užitka v ostalem času dveh mesecov.

Ali je prostornejši pekel ali nebesa? To se da prav lahko izračunati, ker nam je dal vse podatke »Slovenec« z dne 4. septembra t. l., št. 202, ki pravi, da je na svetu vseh ljudi 1561 milij., kristjanov, (ne katoličev) pa samo 618 milijonov. Ker je pa tudi med kristijani več kot polovica grešnikov, oziroma takih, ki umre v smrtnem grehu in ker brez krsta ne more biti nihče izveličan, pride v nebesa komaj 310 milijonov ljudi, to je komaj 20% = 1/5 vseh ljudi. Pekel mora biti potem takem štirikrat takoj velik kakor nebesa. Pri tem smo pa še računali, da pridejo, če ne katolički duhovniki, vsaj vse liberalci v nebesa.

Požar na Kriški gori. Včeraj pooldne se je zanetil velik požar na Kriški gori. Gora gori pod vrhom že skoraj 14 dni. Toda ker je tam le grimevje in trava ter se ni bilo batkiške, se ljudje niso brigali in so pustili goreti. Misliši so, ko pregori do vrha, bo ogenj ponehal. Toda včeraj je zanesel veter ogenj nižje v goro in vžgal obširen gozd. Ogenj se je vidiel iz vseh krajev nasproti gore. Posledno lepo je bilo opazovati razširjenje ognja iz Trate proti Škofji Loki nasproti gore. Velik ognjeni lok, ki se je vedno širil, je obsegal celo goro. Precej visoko v gori je nekaj vasic, ki so jeko ogrožene. Iz hriba se vali razbeljeno kamenje in goreče štorjevje v dolino in razsirja ogenj, ki lahko napravi ogromno škodo.

Pri sv. Katarini in po bližnjih vseh hudo razgraja griza, ki je že zahtevala nekaj otroških žrtv.

Koče S. P. D. v Kamniških planinah se zavtorijo: Na Kamniškem sedlu 17., na Veliki Planini pa 18. septembra t. l. Restavracija v Kamniški Bistrici ostane še nadalje odprtia ter se dan zavtoritve pravocasno naznani.

Požar. V Dolenji Žitinji pri Poljanah je izbruhnil snoči vsled neprevidnosti požar, ki je uničil gospodarsko poslopje in hlev posestnike vdove po domačem pri Domačaki. Pogorela sta v hlevu tudi dva para goveje živine. Domačajka je vdova ter ima 4 še nedorasle otroke.

Koča na Begunjščici se bodo zavtorili dne 24. septembra 1911. Po zavtoritvi se bodo dobivali ključ pri načelniku podružnice g. L. Fürsagerju v Radovljici.

Za kolesarje. Iz Trente čez Vršič v Kranjsko goro se je posrečilo dobiti vse spomnili kot je to veliko in človekoljubno pridritev, nad katero je prevzel pokroviteljstvo predsednik »Radogaja«, blag. gosp. ravnatelj Ivan Hribar. — »Dobor za cvetlični dan v Ljubljani« se trdno zanaša, da bodo vse slovenske, posebno pa ljubljanske narodne dame in gospodine, brez posebnih

4. Mali dimnikar. (Lepa drama). 5. Tony ženitvanjski posrednik. (Komično). 6. Moric ne gre na izprehod. (Silno komično). V soboto 16. nedeljo 17. v pondeljek 18. t. m. Model. Velika drama iz življenja. Igranje traja 1 uro. Slika je bila prvotno policijsko prepovedana, pozneje pa zoper dopuščena. Številka 4 samo pri večernem sporedru.

Artovan je bil včeraj pivovarniški hlapac Anton Hojnik, rojen 1886 v Butarovici v ptujskem okraju. Hojnik je pri razpeljavanju pive inkasoval hkrati denar, katerega je mesto da bi ga oddal svojemu gospodarju, porabil sam. Denarja primanjkuje 142 K, poleg tega se pa še pogreša 20 zabojev piva. Hojnika, ki je bil že predkazovan, so oddali sodišču.

Surovež. Ko je včeraj popoldne na Fran Josipa cesti stal izvošček, do tja v zmernem diru pripelje nek avtomobil in se v obližju izvoščka vstavi. Ta pa pokliče stražnika ter začne tako kričati nad njim, da se je nabralo kakih 50 ljudi, ki so se vsi zgrajali nad izvoščko surovostjo. Preskrbljeno je, da dobi ta neolikne zasluženo plačilo.

Bužjast je vrgla včeraj dopoldne na Cojzovi cesti mestno ubogo Nežo Hribarjevo, katera je tam nezavestna obrežala. Prepeljali so jo z rešilnim vozom na njen dom.

Seste. Včeraj popoldne je po Bleiweisovi cesti nek voznik vozil takoj naglo in nepredvidno, da je zadel v voz nekega nasproti došlega voznika s tako močjo, da je vsled sunka padel na tla zaboje Kolinske kavine primesi ter se razbil.

Izbubljeno in najdeno. Gdje. Celičija Tenbaum je izgubila črno žensko ročno torbico z denarnico, v kateri je imela sredino vsega denarja. — Vrtnar Peter Rak je izgubil denarnico, v kateri je imel 50 K denarja. — Solski učenec Metod Trtnik je našel sredino vsega denarja.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Anton G n u s, nadučitelj v Dolu, 16 K, kat

istotako izvoljena z vzklikom gg. Franchetti in Trniki. Prinato sledenih slučajnostih je predsednik pojasnil, kako smo že poročali vprašanje novega kapelnika in so člani dali nekatere nasvete odboru, oziroma so si izprosili od njega informacij glede raznih vprašanj.

Idrijski odsek akad. fer. društva »Prosveta« naznana svoj drugi občni zbor, ki se vrši dne 19. t. m. ob pouli 9. zvečer, pri gdč. Leni Lapajnetovi.

Prosvetu.

Victor Hugo: Ruy Blas. Drama v petih dejanjih. Pisatelj je k tej svoji slavni drami napisal sam obširni uvod, ki je izšel tudi v nemškem prevodu Reclamove izdaje (št. 1205). Dejanje drame je zajeto iz španske zgodovine ter se vrši konec 17. večka v dobi slabiča Karla II. Španija je bila na robu razpada; aristokracija je bila nesložna, koristolovska, moralno propala ali apatična in lena; vojaštvo docela zanemarjeno, brez discipline, brez rednega zasluga, zato berasko in celo roparsko. Za denar je bilo na prodaj v propali družbi vse. Samogoljni ministri so vladali brez kontrole, kralj pa je pripeljal love ali razkošne zabave. Pustolovstvo je cvetelo. Tipe iz te obupne dobe Španije je postavil avtor v svoji drami »Ruy Blas«. Z višine moči in ugleda padlega plemiča, ki se iz gole maščevalnosti izpremeni iz lahkoživca v besno zver, predstavlja don Salust; plemiča dobrošravnare narave, a lenega zabavnika, ki piše stihe, beraci, se pretepa za denar ter je sliča laškemu lazzaronu, ta tip predstavlja don Cesar. Sebične koristolovce minstre je naslikal Hugo v Karlovičih ministrih, smešnega starega zaljubljence pretiranih kavalirskih razvad v don Guritanu. Tako je podal Hugo v teh raznih tipih popolno sliko kastilskega plemištva okoli leta 1695. Kot bleda, le obžalovanja vredna senca ostaja v ozadju kralj Karel II., ki ne igra v drami nobene vloge, kadar je tudi v svojem življenju ni igral. Sredi te zanikanje družbe stoji kot edino čisto, svetlo bitje kraljica, blaga, vesela, obenem pa nesrečna žena, ker ima slabega, brezbriznega moža, nesrečna kraljica, ker je poleg nesposobnega kralja tudi sama brez moči in sužnja okore dvorne etike. Končno pa je tu španski narod, ubog, neveden, zlorabljan, a vendar silen, v blatu tičič, a k zvezdam streneč, genijalen rob. Ta narod predstavlja Ruy Blas.

Victor Hugo (1802—1885) je početnik nove dobe francoske drame, glava francoskih romantikov, ki so sliči za tijem, da pomedajo pseudosociizem ter da pribore pesništvo svobodo in naravnost ter neomejenost v izbiranju sujetov. Hugo je izval veliko literarno revolucijo ter je osvojil mahoma ves svet. »Ruy Blas«, ki se je prvič igral leta 1838, pa je postal njegova najboljša in najpopularnejša drama.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Ne porivajte pijancev. Neki pekovski pomočnik W., ki mu je bil tudi najbližji. W. in ostali tovariši so nagaževe večkrat opominjali, da naj miruje. Toda zaman. Silil je med nje kot muha. Končno W. vstane s stola in porine pijanca od mize. Odrinil je te malo in možakar je sedel na tleh. Hudega ni bilo, vendar ga je to tolko streznilo, da je vstal in šel k dr. Bitolju. Ta pa ga je poslal v bolnišnico. Toda pijanev v bolnišnici ni ugajalo in je pobegnil v kratkem iz bolnišnice. Ta dejanski stan je potrdila tudi zaslišana priča. Vendar pa je obsodil sodnik obtožence v 5 K globe, ker je res pijanca porinil in povzročil s tem padec. V očigled temu, da je ravno pijanca nevarno svati in da bi se bil O. lahko res težje poškodoval, si zlomil vrat, ali kaj drugega, se je odločil sodnik za kazeno.

Razne Štvari.

* **Kolera.** V sredo zvečer se je zgrudila pri neki novogradbi na Dunaju, Landstrasse, 40 letna dñinarka Marija Nikodim. Ljudem so se zdeli znaki njenejo obolenja sumlivi in tudi poklicani zdravnik je sumil, da je zbolela za kolero. Prepeljali so jo v desinfekcijskem vozu v bolnišnico cesarja Frana Josipa, kjer so konstatali akutni želodčni katar. Kljub temu je mestni fiziček zapovedal najstrožje odredbe. — Včeraj opoldne so otvorili

na Dunaju v Pratu štacijo za preiskavanje potnikov z Ogrskoga prihajajočih ladij. V bližini te štacije so tudi etablierali karantensko postajo. Opoldan so preiskali tudi donavske monitorje, ki so prišli iz Zemuna. Vse moštvo je popolnoma zdravo. To je prvič, da so v Pratu postavili karantensko postajo.

— V Budimpešti se je zgrudil predvčerajšnem voznik Martin Ungar na cesti s simptomi kolere. Prepeljali so ga v kužno bolnišnico, kjer je po noči umrl. Včeraj dopoldan je zbolela neka dñinarka in sumijo, da gre tudi pri njej za kolero. Strežnica v kužni bolnišnici v Novi Pešti, Ivana Szam, je včeraj po noči umrla. Bakteriologični institut stolnega mesta se je obrnil na mestni zastop za nadaljnjo subvencijo 4000 K, ker mu je že poslošo sredstev. V sredo ste umrla v Budimpešti oba čolnarja Kovač in Kubička. Sanitetni departement ogrskega notranjega ministarstva razglasila, da se je v Budimpešti pripetilo včeraj več slučajev, o katerih sumijo, da so kolera. Preiskava še ni končana. V kužni bolnišnici v Novi Pešti je zbolel sedaj za kolero tudi voznik, ki je prevažal zbolele v bolnišnico in umrl v desinfekcijske oddelke ter potem na pokopalnišče. — Kakor smo že poročali, se je tudi na Romenskem zgodilo več slučajev kolere, tako v Oltenici in v Izlazu. Tudi v Braili in njeni okolicu so konstitali več slučajev, o katerih sumijo, da gre za kolero. Glavno ognjišče je baje Brailica. Do predvčerajšnjem je umrl že 5 oseb in nobeden ne dvomi, da gre za kolero. Župan pozivlja meščanstvo, da naj pijejo samo kuhanovo v strogo pazišju na čistost telesa. — Carry, rimski korespondent brzjavne agencije »Juta«, piše »Tribun« pismo, v katerem izjavlja, da brzjavke te agenture, da je kardinal Lualdi poročal papežu, da je zbolelo v Palermu 10.000 ljudi za kolero, ni odpadalni on, niti ekspedirala njegova agencija. »Tribuna« pravi k temu, da so vsa ta poročila klerikalne agenture »Juta« zlobne mafinacije proti jubilejnim slavnostim in proti razstavi. Znajčino je to vsekakor za klerikalce, kakih sredstev se poslužuje, če tudi je treba priznati, da je kolera v Italiji hudo razširjena. — Iz Carigrada poročajo, da se je tam pripetilo v zadnjih 24 urah 46 slučajev kolere, ter da je 17 oseb umrlo. V Erdeku ob Marmarskem morju je zbolelo za kolero v zadnjih 48 urah 50 oseb, umrlo pa 23 oseb. Vojni sanitetni urad v Carigradu razglasila, da je med vojaštvom kolera že skoro popolnoma ponehala. To pa se je zgodilo samo zaradi tega, ker je vojna uprava poslala vse okužene batalone domov. Zato pa se je število slučajev v Anatoliji grozovito pomnožilo in krviva vojna uprave bo, če se bo kolera prenesla tudi v take vasi in selišča, ki so bila doslej prosta od bolezni. V Jedrenu sta se jezila dva hodži nad odredbam vlade proti koleri, ter sta v svojih reakcijonarnih propovedih klicalca ljudstvo, naj se upre tem odredbam. Oba prideta pred vojno sodišče. V Solunu so konstitali v zadnjih 24 urah 5 novih slučajev kolere med civilnim prebivalstvom in 6 slučajev med vojaštvom. Doslej je podleglo 45 civilnih oseb, izvečine žensk, koleri. Fanatizirano prebivalstvo v Bitolju je prisiljilo pod vodstvom hodž (muhamedanskim duhovnikom) sanitetnega nadzornika, da je moral pobegniti. Vali in Bitolju, ki je tudi najblžji. W. in ostali tovariši so nagaževe večkrat opominjali, da naj miruje. Toda zaman. Silil je med nje kot muha. Končno W. vstane s stola in porine pijanca od mize. Odrinil je te malo in možakar je sedel na tleh. Hudega ni bilo, vendar ga je to tolko streznilo, da je vstal in šel k dr. Bitolju. Ta pa ga je poslal v bolnišnico. Toda pijanev v bolnišnici ni ugajalo in je pobegnil v kratkem iz bolnišnice. Ta dejanski stan je potrdila tudi zaslišana priča. Vendar pa je obsodil sodnik obtožence v 5 K globe, ker je res pijanca porinil in povzročil s tem padec. V očigled temu, da je ravno pijanca nevarno svati in da bi se bil O. lahko res težje poškodoval, si zlomil vrat, ali kaj drugega, se je odločil sodnik za kazeno.

* **Požar v Amsterdamu.** Sodna preiskava je dognala, da je bil požar v lesnih skladiščih v Ferdinandovem pristanišču brez dvoma položen.

* **Etna.** Škoda, ki ga je že napravila lava, ki se zliva iz 30 razpot v ognjeniku, znaša že sedaj več mil. kron. Lava se pomika tudi proti mestu Castiglione. Vsi prebivalci so pobegnili. Pričakovati je, da zalije in uniči žareča lava ta kraj že v par urah. Glavni tok lava se bliža s precejšnjo hitrostjo reki Alcantra. Observatorij na Etiu je skoro popolnoma razdejan. Stevilo bežečih raste od dne do dne.

* **Kako daleč gre duhovski fanatizem.** V Fólošu na Ogrskem je prepovedal fanatični ortodoksnii rabiner vsem židovskim ženam vstop v sinagogi, ce si ne dajo odrezati las. Ta odredba fanatičnega židovskega duhovnika je imela za posledico nešteto družinskih sporov, škandalov in celo tožeb na razporoč.

* **Tri milijone primanjkljaja.** V romunski bukovinski raifajzenovki so konstitali, da primanjkujejo 3 milijoni kron. Ta deficit je nastal na ta način, da je upravni svet nešrečno špekuliral s prodajo lesa. Predsednika, deželnega poslanca Lupula so začeli hudo napadati, vsled česar je podal svojo demisijo. Upravni svet je sklenil sklicati za 17. i. m. sejo, h kateri bodo povabilni vse romunske deželne in državne poslanke, da jih natančno informirajo o krizi.

* **Štiri milijone poneveril.** Ban-

kir Valentin v Parizu je poneveril 4 milijone frankov, Oškodovani so več del malih ljudje.

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVENSKA OBRTNA ŠOLA V LJUBLJANI.

Finančni minister jo hoče preprečiti. Koraki naprednih ljubljanskih poslancev.

Dunaj, 15. septembra. Zastopnika Ljubljane deželnih poslanec dr. Karel Triller in državnih poslanec dr. Vladimir Ravnhar se mudita danes na Dunaju v zadevi ljubljanske slovenske obrtne šole. Dopoldne sta bila pri ministru za javna dela Mareku ter sta se informirala o zadevi slovenske obrtne šole. Minister in strokovni referent sta jima povedala, da je cel akt že dolge tedne popolnoma izdelan, in da je od strani ministra za javna dela zadeva popolnoma ugodno rešena. Samo datum in podpis še manjkata, da bi bilo mogoče izdati naredbo in aktivirati šolo. Minister za javna dela pa aktu ne more ekspedirati, ker so se nenadoma od strani finančnega ministrašta, ki mora skrbeti za denarni prispevek pojavitve nekaterih nepričakovane težkoče. Finančni minister namreč pravi, da ne more nakazati zahtevanih prispevkov za opremo delavnice in vzdrževanje notranje oprave. Operma delavnice bi bila 132.000 K. Vzdrževanje notranje oprave pa bi bilo na leto 20 do 30 tisoč kron. Finančni minister pravi, da mora prispevati v tem vstopom mesto Ljubljana. To neutemeljeno stališče finančnega ministra je treba presoditi s tega vidika, da hoče zavleči otvoritev slovenske obrtne šole. Slovenska obrtna šola torej najbrže letos ne bo mogla biti otvorjena. Oba poslanca sta se napotila takoj potem na konferenco z finančnem ministrom, ter sta imela opoldne še enkrat konferenco z finančnem ministrom. Postopanje finančnega ministra Mayerja je treba presojeti z tega stališča, da je Mayer zagrizen Nemec, ter deluje edino na to, da zavleče zadevo, ali pa otvoritev slovenske obrtne šole v Ljubljani sploh onemogoči. Njegovo stališče pa je tudi popolnoma neosnovano, ker nima niti pravne niti dejanske podlage. Državna uprava ni nikdar zahtevala kakega prispevka za notranjo opravo obrtne šole niti se v to ni zavezalo mesto Ljubljana. Nasprotno je ministristvo za javna dela vedelo, da se plačajo ti prispevki iz državne blagajne. Znano je nadalje, da je država Nemcem ponudila in tudi že izvršila svoj napad. Tako, ko je bil atentat izvršen, so sporočili carju, ki je bil v gledališču navzoč o dogodku. Car je stopil na hodnik in k ranjencu ter je vidno gijenil ukazal, da so prenesli ministarskega predsednika v bolnišnico. Nato se je vrnil v gledališče, kjer je občinstvo spontano začelo peti narodno himno, kar pa je izrazil z gesto željo, da začopejo neki cerkveni korali. Po odpetem koralu je občinstvo mirno zapustilo gledališče. Po celem mestu je policija izvršila mnogo arretacij in hišnih preiskav. Mislijo namreč, da je bil atentator član teroristične stranke, ki se je hotela maščevati nad Stolypinom zaradi njegovega nastopanja napram socialnim revolucionarjem.

Peter Stolypin je prišel pred 7. leti kot naslednik Goremki in v do vodstva ruskega ministarstva, je razpustil prvo dumo in potem čez eno leto tudi drugo rusko dumo. Od 1. 1907 vlada s tretjo dumno, ki mu je popolnoma poslušna. Njegova zasluga je, da je očistil rusko upravo največjih nedostatkov. Pred petimi leti, 25. avgusta 1906. je bil izvršen na njega prvi atentat. Bomba, ki jo je vrgel atentator v njegovo pisarno, je porušila cel del njegove palače in je bilo takrat 30 ljudi ubitih. Tudi Stolypinova hčerkica je bila skoraj popolnoma razmiserjena.

Dunaj, 15. septembra. Danes ob 11. dopoldne so se sestali na konferenco načelniki državnozborskih strank v salonu parlamentarnega predsednika. Konference sta se udeležila tudi ministarski predsednik baron Gautsch in minister Zaleski. Kot začetnik Jugoslovjanov je bil navzoč poslanec dr. Ivčević, klerikalne slovenske poslanca pa je zastopal dr. Korošec. Kot prvi je govoril socijalni demokrat posl. Seitz, ki je zahteval takojšnje sklicanje državnega zborja, da se resi draginjsko vprašanje. Za njegov predlog so glasovali tudi poslanci Gros, Pernerstorfer in Malik, med tem, ko sta glasovala proti njegovemu predlogu Korošec in češki kleriklec Hruban. Ministarski predsednik Gautsch je utemeljeno, da bi bil ugodnejše, če bi bil državni zbor sklican šele 9. oktobra. Končni sklep o tem vprašanju do sedaj še ni znani. Mladočeški in češki narodni socialisti se konference niso udeležili.

Po dolgi debati so sklenili načelniki strank, da budi prihodnja seja državnega zborja 5. oktobra, karor smo že ponovno javili.

Češko-nemška sprava.

Praga, 15. septembra. Knez Thun je dospel danes zjutraj z Dunaja v Prago ter se izrazil na pravuglednim politikom, da so napravila njegova poročila na ministarskega predsednika barona Gautscha zelo ugoden vtisk. Ministarski predsednik bo baje prihodnji teden poklical k sebi najplivnejše češke politike na konferenco.

Demisija vojnega ministra.

Budimpešta, 15. septembra. Vojni minister baron Schönaich dobi, karor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, začetkom prihodnjega teden

cesarjevo pismo, ki mu naznana sprejem njegove demisije. V ponedeljek se poslovi Schönaich v ministru od častnikov in uradnikov ter bo začetkom tedna sprejet od cesarja v poslovilni avdijenci.

Kolera.

Budimpešta, 15. septembra. Na parnici »Szöndy« je zbolel uslužbenec Puto, mislio, da gre v tem slučaju za kolero. Puto so spravili v bolnišnico, parnik pa je moral v karanteno. V Požunu so zbolele tri osebe za kolero, ker so pili vodo iz Donave. Atentat na ruskega ministarskega predsednika.

Petrograd, 15. septembra. Na drugem mestu može poročati o atentatu na ruskega ministarskega predsednika Stolypina. Stolypin je bil v spremstvu carja Nikolaja pri odkritju spomenika Aleksandra II. Zvečer se je udeležil ministarski predstavnik slovesne predstave v kijevskem gledališču. Po predstavi, ko je zapustil Stolypin gledališče, se mu je približal neki neznanec ter dvakrat ustrelil na njega. En strel je zadel Stolypina v jetra, druga krogla pa mu je obticala v hrbitu ter ranila tudi roko. Ljubljstvo je takoj navalilo na napadaleca in bi ga bilo linčalo, da ga ni rešila policija. Danes zjutraj izdan je predstavnik, da je stanje ministarskega predsednika brezupno. Napadalec je pomočnik nekega kijevskega odvetnika in se piše Bagrov.

Kiev, 15. septembra. Uradno poročilo, ki je bilo izdano danes predpoldne, označuje državstveno stanje ministarskega predsednika Stolypina kot povoljno. Zdravnikom se je posrečilo ustaviti krvavenje. Žila 70. Ranjena je tudi prsna mrena. Stolypin so prenesli v bolnišnico in je prosil, da sporočijo carju, da je pripravljen za njega tudi umreti. Prosim je nato tudi, da mu pošljejo duhovnika.

Petrograd, 15. septembra. Najnovija poročila o atentatu na ministarskega predsednika Stolypina pravijo, da ni bil atentat izvršen zunaj gledališča po predstavi, marveč v gledališču po drugem dejanju, ko je bil Stolypin ravno na hodniku. Kljub obsežnemu varnostnim odredbam se je posrečilo atentatorju priti v gledališče in izvršiti svoj napad. Tako, ko je bil atentat izvršen, so sporočili carju, ki je bil v gledališču navzoč o dogodku. Car je stopil na hodnik in k ranjencu ter je vidno gijenil ukazal, da so prenesli ministarskega predsednika v bolnišnico. Nato se je vrnihal v gledališče, kjer je občinstvo spontano začelo peti narodno himno, kar pa je izrazil z gesto željo, da začopejo neki cerkveni korali. Po odpetem koralu je občinstvo mirno zapustilo gledališče. Po celem mestu je policija izvršila mnogo arretacij in hišnih preiskav. Mislijo namreč, da je bil atentator član teroristične stranke, ki se je hotela maščevati nad Stolypinom zaradi njegovega nastopanja napram socialnim revolucionarjem.

Berlin, 15. septembra. »Berliner Zeitung am

Zastonj in poštnine prosto dobri vsak moj glavni katalog z okoli 4000 slikami počasnih in dirlnih predmetov vseh vrst, ki ga na zahtevo pošljem takoj. C. in kr. dvor. dobavitelj Jan Konrad, Most št. 1166 (Češko). 2923

Starejša postrežnica
za ves dan, se sprejme.
Plača po dogovoru.
Kje, pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Dijaki
iz boljših hiš 3054
se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. — Več pove iz prijaznosti g. Fran Iglič, Mestni trg št. 11. 3133

Redka prilika! Redka prilika!
V najem se da dobro idoča 3160
špecerijska trgovina

z lepim stanovanjem. — Več pove

Milkovič, Mesto pri Ljubljani.

Učenec
ki bi imel vso oskrbo pri starših,
se sprejme v Špecerijski trgovini I. KRIVICA, Dunajska cesta št. 4. 3120

Krepak vajenec
za trgovino z žganjem
se takoj sprejme.
Ponudbe je poslati na naslov
Filip Kern, Sušak-Reka.

Jako lepe 3146

alpske brusnice
liter po 36 vin. dobavlja
W. Rottner, St. Johann a. Tauern, Zg. Štajersko

Pozor urarji!
Naprodaj je 3157
urarska podružnica

Ferdo Motnikarja v Dolu pri Hrastniku po zelo nizki ceni. — Žepnih ur pride v popravo na leto 1000—1500. Trgovina je v pogodbi za 5 let in se mesečno plačuje samo 10 K najemnine za lokal. — Kdo hoče natančnejše podatke, naj se zglaši pri lastniku Ferdo Motnikarju, uraruju in trgovcu v Zagorju ob Savi. :-:

Na prodaj je:
čisto nova blagajna (Wertheim), stroj za drobljenje, stroj za rezanje krme, kotel : (Kippkessel), in valilnik : 3161 kakor tudi razna čistokrvna perutnina po znižani ceni. — Tudi dva mlada volčja psa se ceno oddasta. Zgornja Šiška štev. 75.

Konkurenčna ura budilka
amerikanega sistema, idoča v vsaki legi, trpežna, dobre kakovosti, z triletnim pismenim jamstvom, da gre dobro in pravilno, K 2-90, 3 kom. K 8 : s kazalom, ki se po noči sveti komad K 3-30, 3 kom. K 9. Ila kakovosti K 2-50, s kazalnikom, ki se po noči sveti K 2-80. — Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! Razposilja po povzetju ali ce se naprej denar pošije, priznano jako zmožna svetovna tvrdka Prva tovarna ur Jan Konrad c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1146, Češko. — Bogato ilustrovan glavni katalog z ca 4000 slikami na zahtevo zastonj in franko.

Deber
učitelj za klavir

daje pouk pri njem ali na domu. Kdo, pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 3136

DIJAKI
iz boljših hiš
se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. Cena 44 K.

Več pove iz prijaznosti g. Fran Iglič, Mestni trg št. 11. 3133

Doktor 3130

Evgen Gallatia
je odpotoval.
Doktor 3130

A. Škulj
Ljubljana,
Poljanska cesta 12.

Ob pričetku šolskega leta priporočam svojo
trgovino
papirja, zvezkov, pisalnih, risalnih in vseh drugih šolskih potrebščin. 3139

Langen & Wolf, Dunaj, Laxenburgerstr. 53 n.
Originalni motorji „OTTO“
za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin.
Lokomobile na bencin s streho ali brez nje.
3152 Stroji za obdelovanje lesa.
Popolne opreme žag in mizarstev.
Ledne in hladilne naprave.
Obisk inženirja, proračuni, prospekt 526 A. B. Z. brezplačno. :-:

Šolske knjige
za ljudske in srednje šole, učiteljišče in licej, za obrtnike in strokovne šole :-:
ima v najnovejših izdajah v zalogi

„, Narodna knjigarna“
v Ljubljani,
v Prešernovi ulici štev. 7.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolniška glavnica K 5,000.000.

Stritarjeva ulica štev. 2. Rezervni fond 610.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dane vloge po čistih 41|20 Xupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnom kurzu.

denar nazaj! Razposilja po povzetju ali ce se naprej denar pošije, priznano jako zmožna svetovna tvrdka Prva tovarna ur Jan Konrad c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1146, Češko. — Bogato ilustrovan glavni katalog z ca 4000 slikami na zahtevo zastonj in franko.

Narodna kavarna.

V soboto, 16. septembra in vsak dan
dunajski

damski orkester.

Začetek ob pol 9. zvečer. — Vstop prost.
3169 Fran Krapoš, kavarnar.

Rajznavrstejše in najboljše tamburice izde-

luje in razpošilja

2943 **Prva siseka tvorica tamburic**

J. Stjepušin

Sisek, Hrvatska.

Odkrivam na pariški razstavi I. 1898 in na milanskki razstavi I. 1896 v Radunoči.

Poteg tamburice in obdelava za tamburice ima razna glasbila, kakor: gosi, kitare, cire, mandoline, harmonike, okarne, itd za katere se podlje poseben cenil s slikami.

Veliki ilustrirani cenik se podlje vsketu fra-

ko in brezplačno.

V isti tvoirci izhaja strokovni tamburški mesecnik pod naslovom „Tamburica“, ki prima poleg poučnih stvari tudi krasne tamburške skladbe in stane na leto 8 K. :-:

Lepo sobo 2-3 dijaki

s postrežbo in hrano išče

učiteljica godbe. — Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro

„Učiteljica godbe.“ 3132

se sprejmejo s popolno ohrbo na stanovanje

v Kolizeju št. 65, L. nadstropje

(Marije Terezije cesta 11.) 3119

spremoga.

308

Samca, z lepo, hitro in pravilno pisavo,

sprejme takoj notarijat v Mekro-

nogu, kamor se naj posiljajo ponudbe

s pogoji.

3083

Spretnega, mladega

pisarja

3083

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt,

se takoj z opravo ali brez oprave odda.

Pisma poštno ležeče pod „Lokal“.

3083

Krasen vinograd s trgovijo

3083

ki meri 11 oralov, sadosnika in hoste 7

oralov, 2 veliki zidani enostropni kleti z vinsko posodo, 1/4 ure od od postaje

trg Konjice na Špod. Štajerskem se cena

prodaja. Priboste po 200 polovnjakov vina, letos se pričakuje 80—100. Ako ni kupca

za celo posestvo, proda se tudi na dele, ozir. sama trgovat. Kupci ne zamudite te

prilik, ker se kupnina lahko na obroke

plača. — Pojasnila daje: Ivan Kranjc v Celju.

3092

Specialiteta tvrdke Fratelli Branca, Milan

je vsled svojih silno dietetskih in odlične želodec

krepečih lastnosti

3092

najboljša želodčna grenčica sveta.

3092

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3092

3

Na drobno! Na debelo!

Vse vrste šolskih knjig,

vse šolske potrebščine, ter vse šolske zvezke in preparacije po najnižjih cenah brez konkurence priporoča

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11—12.

Klavir se poučuje

Sodniška ulica, 5. III. desno.
3143

Smirenske imit. stenske proproge.

St. 2097, la kakovost, na obeh straneh popolnoma enaka različnih vzorcev, n. pr. srna, tiger, lisica, labod, gnom, lev, pes $\frac{2}{3}$ papigl. v lepih barvah, okoli 100 cm širok, 200 cm dolg, komad samo K 5.00. — St. 2098. Isti z vzorci n. pr. srna, jelen, lev, ležeč pes, 90 cm širok, okoli 180 cm dolg, samo K 4.80. Največja izbiro namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih posteljnih odelj., koletrov itd. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej. Razpošiljalnika **JAN KONRAD**, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1155 (Češko). Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevanje gratis in franko. 2923

Umetni in trgovski vrtnar

Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

1542 izvršuje

šopke, vence in bukete

za razne prilike. Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavno. Naročila na deželo hitro in vestno.

Tvrdka Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 5 + 9
priporoča

svojo velikansko zalogo zgodovljenih oblik vseake vrste za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v konfekciji za dame in dekllice.

Solidna in točna poskrbova, najnižje cene.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših predpisanih izdajah ter

vse šolske potrebščine

v najboljši kakovosti priporoča po zmernih cenah

L. SCHWENTNER

v Ljubljani

3094

Prešernova ulica štev. 3 (poslopje „Mestne hranilnice“).

Narodna knjigarna

Prešernova ulica štev. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7

z druženja

trgovina s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga . . .

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpriprostejših do najfinnejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprostejše in najfinnejše, črne, vijolčaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermenja za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poézije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske. Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

----- vseh sistemov -----
po tovarniških cenah;
dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pišma itd. itd.